

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

Кафедра менеджменту, бізнесу і адміністрування

ПОГОДЖЕНО
Перший проректор

Василь ОТЕНКО

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
галузь знань	07 Управління та адміністрування
спеціальність	073 Менеджмент
освітня програма	Менеджмент креативних індустрій

Завідувач кафедри
менеджменту, бізнесу і
адміністрування

Тетяна ЛЕПЕЙКО

Гарант програми

Каріна НЕМАШКАЛО

Укладачі:
к.е.н., професор

Каріна НЕМАШКАЛО

к.е.н., доцент

Оксана МАЗОРЕНКО

к.е.н., доцент

Іванна ПЕРЕРВА

к.е.н., доцент

Сергій ВАСИЛИК

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2025

УДК 005(076.034)

Н31

Укладачі: К. Р. Немашкало

О. В. Мазоренко

І. М. Перерва

С. К. Василик

Затверджено на засіданні кафедри менеджменту, бізнесу і адміністрування.

Протокол № 11 від 13.01.2025 р.

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Наскрізна програма практики для здобувачів вищої освіти Н31 спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент креативних індустрій» першого (бакалаврського) рівня [Електронний ресурс] / уклад. К. Р. Немашкало, О. В. Мазоренко, І. М. Перерва, С. К. Василик. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2025. – 22 с.

Подано наскрізну програму практики. Наведено структуру, зміст основних розділів, організацію підготовки та написання звітів.

Рекомендовано для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент креативних індустрій» першого (бакалаврського) рівня.

УДК 005(076.034)

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2025

Вступ

Наскрізню програму практики складено відповідно до Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця, розробленого згідно із Законом України «Про вищу освіту», Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. № 93, Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця, уведеного в дію наказом ректора університету від 26.10.2020 р. № 198, стандарту вищої освіти, освітньо-професійної програми «Менеджмент креативних індустрій» першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент».

Програма практичної підготовки дозволяє здобувачам вищої освіти скласти чітке уявлення про те, що їм доведеться робити під час практики, як виконати індивідуальне завдання, яку допомогу можна дістати від керівників практики, закладу вищої освіти та підприємства (організації, установи), а також працівників (керівників) підприємства, із якими вони будуть зустрічатися в ході практики.

Здобувачі вищої освіти здобудуть необхідний обсяг практичних знань і умінь відповідно до складених робочих програм практик.

1. Види, загальні характеристики, мета і заплановані результати практик

1.1. Види практик (табл. 1).

Таблиця 1

Види практик

Курси	Назви практик	Очна (денна) форма навчання	Заочна форма навчання	Кафедри, що забезпечують організацію	Тривалість практики	Семестри
III	Виробнича	+	–	Менеджменту, бізнесу і адміністрування	2 тижні	VI
IV	Виробнича	–	+	Менеджменту, бізнесу і адміністрування	4 тижні	VIII
IV	Перед-дипломна	+	–	Менеджменту, бізнесу і адміністрування	6 тижнів	VIII
V	Перед-дипломна	–	+	Менеджменту, бізнесу і адміністрування	3 тижні	X

1.2. Характеристика практик (табл. 2).

Усі види практик є обов'язковими освітніми компонентами.

Таблиця 2

Характеристика практик

Курси	Назви практик	Очна (денна) форма навчання	Заочна форма навчання	Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Семестри	Форми контролю
III	Виробнича	+	–	3	90	VI	Звіт
IV	Виробнича	–	+	3	90	VIII	Звіт
IV	Перед-дипломна	+	–	9	270	VIII	Звіт
V	Перед-дипломна	–	+	9	270	X	Звіт

1.3. Мета практик:

1.3.1. Мета *виробничої* практики – закріплення та поглиблення теоретичних знань із менеджменту, економіки, маркетингу та креативного управління через набуття первинного практичного досвіду діяльності в організаціях креативних індустрій, формування навичок аналізу, планування та участі в реалізації управлінських і креативних процесів; формування вмінь організації, координації та розвитку діяльності суб'єктів економіки, а також формування в здобувачів вищої освіти загального уявлення про особливості обраної професії для визначення ними особистих цілей професійного розвитку; формування практичних навичок майбутньої професійної діяльності; оволодіння методами та навичками роботи менеджера на підприємствах різних форм власності; закріплення теоретичних знань, здобутих під час навчального процесу.

1.3.2. Мета *переддипломної* практики – закріплення та поглиблення теоретичних знань і набуття практичних навичок та досвіду управлінської діяльності, а також формування здатності застосовувати сучасні підходи, методи та інструменти менеджменту в діяльності підприємств, організацій та проєктів у сфері креативних індустрій.

Основними завданнями виробничої / переддипломної практики є:
ознайомлення зі специфікою діяльності підприємств і організацій креативного сектору;
вивчення організаційної структури, системи управління;
аналіз економічних, маркетингових аспектів діяльності організації;
участь у поточних управлінських, маркетингових або креативних процесах;
застосування інструментів аналізу;
формування первинних навичок проєктного мислення та управлінських рішень;
розвиток професійної етики, відповідальності та командної роботи.

1.4. Заплановані компетентності та результати навчання (*відповідно до освітньо-професійних програм*) (табл. 3).

Заплановані компетентності та результати навчання

Результати навчання	Компетентності, якими має оволодіти здобувач вищої освіти
Виробнича практика	
PH3	ЗК3, ЗК4, ЗК5
PH4	ЗК4, ЗК11, СК10, СК12
PH5	ЗК11
PH6	ЗК8, ЗК11, ЗК14, СК11, СК12
PH8	ЗК4
PH9	ЗК9
PH16	ЗК5, ЗК16, СК1
PH17	ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК10, ЗК14, СК1, СК9, СК17
PH19	ЗК5
PH20	ЗК4, СК3
PH21	СК7, СК17
Переддипломна практика	
PH1	ЗК16
PH2	ЗК16
PH3	ЗК5
PH4	ЗК5, ЗК11
PH5	ЗК5
PH6	ЗК5, ЗК11, ЗК16, СК11, СК12, СК17
PH8	ЗК5
PH9	ЗК9
PH10	ЗК11
PH11	СК11
PH12	ЗК5
PH15	ЗК16
PH16	ЗК5, СК1, СК2, СК7
PH17	ЗК3, ЗК4, ЗК5, ЗК10, ЗК14, СК1, СК2, СК9, СК17
PH19	ЗК5, ЗК16, СК2
PH20	ЗК4, СК3
PH21	СК2, СК7, СК17

Примітка.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК10. Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.

- ЗК11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК14. Здатність працювати у міжнародному контексті.
- ЗК16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.
- СК1. Здатність визначати та описувати характеристики організації.
- СК2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.
- СК3. Здатність визначати перспективи розвитку організації.
- СК7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.
- СК9. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.
- СК10. Здатність оцінювати виконувані роботи, забезпечувати їх якість та мотивувати персонал організації.
- СК11. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління.
- СК12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.
- СК17. Здатність здійснювати управління креативними проєктами з урахуванням ресурсних обмежень та умов невизначеності в організаціях креативного сектору.
- РН1. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
- РН2. Зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства; використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.
- РН3. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.
- РН4. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.
- РН5. Описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.
- РН6. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.
- РН8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.
- РН9. Демонструвати навички взаємодії, лідерства, командної роботи.
- РН10. Мати навички обґрунтування дієвих інструментів мотивування персоналу організації.
- РН11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.
- РН12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

PH15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та між-культурності.

PH16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

PH17. Виконувати дослідження індивідуально та/або в групі під керівництвом лідера.

PH19. Демонструвати навички аналізу та синтезу інформації, пристосовуючи їх для аналізу та вирішення проблем в різних галузях бізнесу та менеджменту.

PH20. Координувати аспекти діяльності організацій креативного сектору, які сприяють ефективності їх роботи.

PH21. Демонструвати здатність здійснювати управління креативними проєктами на всіх етапах їх життєвого циклу шляхом застосування методів генерації та оцінювання ідей, планування, реалізації й контролю проєктних рішень, з урахуванням ресурсних обмежень, ризиків та умов невизначеності у сфері креативних індустрій.

2. Зміст практик

2.1. **Мета виробничої практики** – опанування системи умінь і набуття навичок щодо вирішення типових завдань, які відповідають видам професійної діяльності випускника спеціальності 073 «Менеджмент», освітньої програми «Менеджмент креативних індустрій».

Основними завданнями практики є:

ознайомлення зі специфікою діяльності підприємств і організацій креативного сектору;

вивчення організаційної структури, системи управління;

аналіз економічних, маркетингових аспектів діяльності організації;

участь у поточних управлінських, маркетингових або креативних процесах;

застосування інструментів аналізу;

формування первинних навичок проєктного мислення та управлінських рішень;

розвиток професійної етики, відповідальності та командної роботи.

Виробничу практику здобувачів вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент креативних індустрій» спрямовано на закріплення професійних знань, розвиток аналітичного й організаційного мислення, формування практичних навичок управління проєктами та процесами в креативних і суміжних сферах. Під

час практики здобувачі вищої освіти виконують завдання, пов'язані з плануванням, організацією та контролем діяльності підприємств або підрозділів, розробляють пропозиції щодо вдосконалення управлінських, маркетингових або креативних процесів, аналізують ефективність управлінських рішень і беруть участь у підготовці проєктів розвитку організації.

Звіт про виробничу практику відображає результати вивчення програмних питань, містить висновки та рекомендації, копії документів і рішень; повинен мати чітку побудову, логічну послідовність, переконливу аргументацію, доказовість висновків і обґрунтованість рекомендацій. Звіт має відобразити всі аспекти діяльності здобувача вищої освіти на базі проходження виробничої практики. *Обсяг звіту – не менш ніж 25 сторінок.*

Структура звіту про виробничу практику

ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПІДПРИЄМСТВА –
ОБ'ЄКТА ПРАКТИКИ

РОЗДІЛ 2. ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ
НА ПІДПРИЄМСТВІ

РОЗДІЛ 3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ПІДПРИЄМСТВА

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

У **вступі** має бути обґрунтовано актуальність вибраного напряму дослідження та його практичне значення; коротко охарактеризовано сучасні методичні та практичні аспекти розв'язання досліджуваного кола проблем; визначено мету, об'єкт, предмет, завдання, методичний апарат (методи), інструментарій виробничої практики; наведено результати та їхнє практичне значення.

У вступі здобувач вищої освіти має розкрити мету і завдання виробничої практики відповідно до специфіки діяльності підприємства та посади, на якій проходила практика; визначити методи, використовувані під

час проходження практики та написання звіту про практику. Обсяг вступу – не менш ніж дві сторінки.

У **першому розділі** здобувач вищої освіти має ознайомити зі специфікою діяльності підприємства – об'єкта практики, його історією, місією та сферою діяльності; проаналізувати місце в креативних індустріях, його організаційну структуру; охарактеризувати основні напрями діяльності.

Результатом такої роботи має стати відображення у звіті про проходження виробничої практики таких питань:

характеристика статусу підприємства (час створення, форма власності, організаційно-правова форма господарювання, ступінь самостійності, місія підприємства, права й обов'язки підприємства, сфера діяльності, дотримання вимог щодо державної реєстрації та діяльності підприємства тощо);

характеристика діяльності підприємства (спеціалізація підприємства, переважні види бізнес-операцій, інші види діяльності);

характер організації управління діяльністю підприємства (організаційна структура управління підприємством, характеристика окремих структурних підрозділів, їхнього функціонального призначення, прав, обов'язків, повноважень, характер регламентації діяльності окремих працівників підприємства (контракти, посадові інструкції тощо));

характер управління діяльністю суб'єкта господарювання з боку власників (права власників, органи управління та контролю: вищий орган управління підприємством, орган нагляду та контролю за діяльністю суб'єкта господарювання, періодичність їхніх зборів, характер питань, що розглядають);

характеристика інструктивних, нормативних і методичних матеріалів, які використовують на підприємстві, їхня якість та повнота.

Потрібно розглянути і графічно побудувати наявну на конкретному підприємстві організаційну структуру його управління, проаналізувати її. Особливу увагу слід звернути на те, якою мірою вона відповідає цілям і завданням організації.

У **другому розділі** потрібно: подати характеристику організації, її вид, складові елементи; проаналізувати основні функції управління (організація, мотивація, планування, контроль), навести їхню характеристику; розкрити сутність видів і рівнів менеджменту; розкрити сутність управління економічною діяльністю на підприємстві: завдання, структура, контроль.

Також у другому розділі слід ретельно проаналізувати діяльність підприємства, тобто зробити загальний аналіз діяльності підприємства за такими складовими:

- аналіз економічних показників діяльності (у межах доступної інформації);

- аналіз основних функцій управління;

- аналіз маркетингової діяльності (цільова аудиторія, канали комунікації, digital-інструменти);

- аналіз креативного продукту або послуги;

- оцінювання ефективності управлінських рішень або креативних процесів.

Другий розділ має показати, наскільки повно здобувач вищої освіти ознайомився з діяльністю підприємства, специфікою його роботи, дослідив різні аспекти діяльності підприємства.

У **третьому розділі** здобувач вищої освіти має зробити ґрунтовний аналіз фактичного стану досліджуваної проблеми виключно на матеріалах підприємства – бази практики та середовища його функціонування з використанням накопиченого фактичного матеріалу та із залученням усіх теоретичних знань, певного методичного інструментарію.

Для цього здобувач вищої освіти бере участь у виконанні поточних завдань (маркетингових, комунікаційних, організаційних, креативних) або долучається до роботи над креативними чи управлінськими проєктами.

У результаті цього здобувач вищої освіти виконує індивідуальне практичне завдання (за погодженням із керівником практики), а саме – розробляє рекомендації з удосконалення управлінських або маркетингових процесів або ініціює ідеї для креативного проєкту.

Потрібно провести аналіз об'єкта дослідження (згідно з вибраною темою), розглянути стан і розв'язання на підприємстві (в організації) того чи іншого питання відповідно до теми, тобто виконати аналіз предметної області з метою виявлення позитивних сторін та наявних недоліків, що стануть основою для обґрунтування пропозицій з удосконалення діяльності підприємства.

Пропозиції можуть бути спрямованими на вдосконалення наявних функціональних напрямів діяльності підприємства (управління персоналом, маркетингова, комерційна, проєктна діяльність тощо) або передбачати принципові нововведення (упровадження нових продуктів / послуг,

переспеціалізація діяльності, здійснення реального інвестування, ініціація та впровадження нових проєктів та ін.).

Розроблення пропозицій має ґрунтуватися на виявлених недоліках роботи підприємства, наявних резервах її вдосконалення, вивченні досвіду лідерів галузі чи закордонного досвіду кращих підприємств аналогічного та споріднених профілів діяльності.

Здобувачі вищої освіти викладають результати власних досліджень із висвітленням пропозицій щодо вдосконалення діяльності підприємства, які обґрунтовано на основі результатів, отриманих у процесі проведеного аналізу.

Пропозиції повинні мати логічно-послідовний, доказово-аргументований характер і містити: поглиблений усебічний аналіз досліджуваної проблеми, елементи самостійного дослідження, достатній аналіз досліджуваної проблеми в межах базового підприємства.

Розроблення пропозицій щодо вдосконалення сфер діяльності підприємства слід викладати за такою структурою:

загальна характеристика сутності пропозиції;

обґрунтування доцільності впровадження пропозиції та очікувані результати від її реалізації;

стан готовності підприємства до впровадження пропозиції;

план заходів, необхідних для впровадження пропозиції.

У **висновках** узагальнюють результати проведеного дослідження діяльності підприємства відповідно до сформульованих у вступі завдань, висвітлення напрямів діяльності, виявлення потенційних можливостей удосконалення роботи організації. Стисло формулюють головні висновки, пропозиції та рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності бази практики відповідно до поставлених завдань.

Список використаних джерел розміщують в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або назв. Якщо використовують інформацію з інтернету, то потрібно зазначати не тільки назву сайту, а й назву статті, автора або назву документа, на які посилається автор. Нормативні та законодавчі акти, інтернет-джерела не виокремлюють і наводять в алфавітному порядку разом з іншими літературними джерелами. Усі літературні джерела слід подавати мовою оригіналу. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів із бібліотечної та видавничої справи.

Загальна кількість використаних джерел – більш ніж 15. Рекомендовано в процесі дослідження використовувати наукові праці викладачів кафедри та університету. До списку джерел мають увійти видання за останні п'ять років.

До **додатків** за потреби доцільно включати допоміжний матеріал: статистичну інформацію, що є базою дослідження; положення про функціональні підрозділи; посадові інструкції фахівців; штатний розпис; форми бухгалтерської та статистичної звітності; організаційно-розпорядчі документи (накази, розпорядження, інструкції) та іншу довідкову інформацію.

Обсяг звіту має становити не менш ніж 25 сторінок друкованого тексту та відображати всі етапи роботи.

2.2. Мета переддипломної практики – опанування здобувачами вищої освіти системи умінь і набуття практичних навичок щодо виконання типових управлінських завдань, які відповідають видам професійної діяльності випускника спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент креативних індустрій».

Основними завданнями практики є:

ознайомлення зі специфікою діяльності підприємств і організацій креативного сектору;

вивчення організаційної структури, системи управління;

аналіз економічних, маркетингових аспектів діяльності організації;

участь у поточних управлінських, маркетингових або креативних процесах;

застосування інструментів аналізу;

формування первинних навичок проектного мислення та управлінських рішень;

розвиток професійної етики, відповідальності та командної роботи.

Звіт про переддипломну практику відображає результати проходження практики та виконання її програми, містить висновки та рекомендації, копії документів і рішень; повинен мати чітку побудову, логічну послідовність, переконливу аргументацію, доказовість висновків і обґрунтованість рекомендацій. Звіт має відобразити всі аспекти діяльності здобувача вищої освіти на базі проходження переддипломної практики. Звіт про переддипломну практику подають у встановлений термін та оформлюють відповідно до вимог, визначених методичними рекомендаціями. *Обсяг звіту – не менш ніж 25 сторінок.*

Структура звіту про переддипломну практику

ТИТУЛЬНИЙ АРКУШ

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА ДОСЛІДЖЕННЯ
(ОРГАНІЗАЦІЇ / ПРОЄКТУ) ТА СЕРЕДОВИЩА ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ТА КРЕАТИВНИХ
ПРОЦЕСІВ В ОРГАНІЗАЦІЇ / ПРОЄКТІ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

У **вступі** має бути обґрунтовано актуальність вибраного напрямку дослідження та його практичне значення; коротко охарактеризовано сучасні методичні та практичні аспекти розв'язання досліджуваного кола проблем; визначено мету, об'єкт, предмет, завдання, методичний апарат (методи), інструментарій переддипломної практики; наведено результати та їхнє практичне значення.

У вступі здобувач вищої освіти має розкрити мету і завдання переддипломної практики відповідно до специфіки діяльності підприємства та посади, на якій проходила практика; визначити методи, використовувані під час проходження практики та написання звіту про практику. Обсяг вступу – не менш ніж дві сторінки.

Перший розділ має назву «Загальна характеристика об'єкта дослідження (*організації / проєкту*) та середовища його діяльності». У цьому розділі подають характеристику об'єкта дослідження (проєкту, організації, підприємства, установи тощо); описують організаційну структуру, основні напрями діяльності; аналізують зовнішнє середовище функціонування (галузь, конкуренція, тренди); проводять аналіз тенденцій ключових показників діяльності, доходів, витрат, результатів фінансової, маркетингової та digital-діяльності (у доступному обсязі) з використанням статистичних і аналітичних методів.

У першому розділі доречно використовувати таблиці, графіки, діаграми, статистичні порівняння.

Інформаційною основою організаційно-економічного аналізу є управлінська звітність організації, статистичний звіт із праці, дані відкритої

статистики тощо. При цьому саму звітність наводять у додатках або включають посилання до списку використаної літератури, якщо така інформація є у відкритому доступі. У тексті розділу подають розрахунки показників у табличній формі (які в разі потреби також можна розмістити в окремому додатку), їхню інтерпретацію та висновки з аналізу.

Важливою складовою звіту є **другий розділ**, який має назву «Аналіз системи управління та креативних процесів в організації / проекті». Його присвячено аналізу сучасного стану предметної області дослідження в організації / проекті, тобто аналізу комплексу питань відповідно до бази переддипломної практики з метою виявлення проблем і резервів розвитку (наприклад: *ефективність управлінських рішень, організація креативних і проектних процесів, управління творчими командами, маркетингові комунікації, проектна діяльність, стратегічний менеджмент, розвиток бренду, управління подієвими проектами*). Доцільно описати наявний стан процесів у вибраній сфері; ідентифікувати сильні та слабкі сторони, ризики, проблеми; застосувати SWOT, SNW, PEST або інші методи аналізу; використовувати карту проблем або діаграму Ішікави («риб'ячий скелет»); робити порівняння з кращими практиками; сформулювати аргументовані висновки щодо недоліків та напрямів удосконалення.

Використання економіко-математичних методів та моделей, факторного аналізу під час виконання цієї частини дозволить отримати більш обґрунтовані висновки, хоч і не є обов'язковим.

Бажаним є узагальнення виявлених у межах предметної області проблем у формі карти проблеми, діаграми «риб'ячого скелету», таблиць SNW- або SWOT-аналізу (у разі доцільності) тощо. Важливість цього завершального етапу переддипломної практики зумовлено тим, що його результати є базою для виконання робіт на стадії опрацювання теми дипломної роботи – під час підготовки й обґрунтування проектних рекомендацій щодо усунення наявних недоліків, а також удосконалення організації виконання завдань дипломної роботи. Тому здобувач вищої освіти має звернути особливу увагу на чіткість визначення складу і формулювання висновків з аналізу.

У **висновках** узагальнюють результати проведеного дослідження діяльності підприємства відповідно до сформульованих у вступі завдань, висвітлення напрямів діяльності, виявлення потенційних можливостей удосконалення роботи організації. Стисло формулюють головні висновки, пропозиції та рекомендації щодо підвищення ефективності діяльності бази практики відповідно до поставлених завдань.

Список використаних джерел розміщують в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або назв. Якщо використовують інформацію з інтернету, то потрібно зазначати не тільки назву сайту, а й назву статті, автора або назву документа, на які посилається автор. Нормативні та законодавчі акти, інтернет-джерела не виокремлюють і наводять в алфавітному порядку разом з іншими літературними джерелами. Усі літературні джерела слід подавати мовою оригіналу. Бібліографічний опис джерел складають відповідно до чинних стандартів із бібліотечної та видавничої справи.

Загальна кількість використаних джерел – більш ніж 15. Рекомендовано в процесі дослідження використовувати наукові праці викладачів кафедри та університету. До списку джерел мають увійти видання за останні п'ять років.

Додатки. До **додатків** за потреби доцільно включати допоміжний матеріал: статистичну інформацію, що є базою дослідження; положення про функціональні підрозділи; посадові інструкції фахівців; штатний розпис; форми бухгалтерської та статистичної звітності; організаційно-розпорядчі документи (накази, розпорядження, інструкції) та іншу довідкову інформацію.

Обсяг звіту має становити не менш ніж 25 – 30 сторінок друкованого тексту та відображати всі етапи роботи.

3. Вимоги до баз практик

Базами для проходження виробничої та переддипломної практик здобувачів вищої освіти за освітньою програмою «Менеджмент креативних індустрій» можуть бути підприємства різних форм власності, видів господарської діяльності, організаційно-правового статусу, які є юридичними особами або фізичними особами-підприємцями (ФОП) та функціонують на ринку не менш ніж один рік.

Підприємства, установи та організації, які вибирають базами виробничої та переддипломної практики для здобувачів вищої освіти за спеціальності 073 «Менеджмент» освітньої програми «Менеджмент креативних індустрій», мають відповідати сучасним вимогам розвитку управлінської, організаційної, економічної, комунікаційної та маркетингової

діяльності. У їхній роботі мають застосовувати сучасні форми та методи управління, інструменти планування, організації та контролю, актуальні підходи до управління, маркетингових комунікацій, аналітики, проєктної діяльності та взаємодії з аудиторією.

Підприємства мають упроваджувати сучасні технології організації праці, управління, документообігу, інформаційного забезпечення та комунікації, забезпечувати належний рівень цифровізації управлінських і аналітичних процесів.

Штат підприємства має бути укомплектовано кваліфікованими фахівцями, здатними забезпечити здобувачам вищої освіти необхідні умови для проходження практики, залучення до реальних видів діяльності, наставництва та набуття професійних умінь і навичок.

Організація має гарантувати здобувачам вищої освіти можливість ознайомитися з основними принципами діяльності підприємства, брати участь у виконанні управлінських, організаційних, комунікаційних, маркетингових, аналітичних або проєктних завдань відповідно до програми практики. База практики має забезпечити доступ до необхідної інформації, матеріалів, інструментів та умов для якісного виконання навчальних завдань.

Оновлення та розширення баз практики здійснюють на основі аналізу результатів проведених практик, відгуків здобувачів вищої освіти і керівників, а також із огляду на тенденції розвитку креативного сектору економіки. Це сприяє підвищенню якості практичної підготовки, зміцненню партнерських зв'язків і розширенню можливостей для реалізації інноваційних освітніх проєктів.

4. Організація проведення та керівництво практиками

Організація виробничої та переддипломної практики передбачає призначення керівників практики від закладу вищої освіти та від бази практики. Призначення керівників практики, здійснене випусковою кафедрою, погоджують із навчально-науковим інститутом та навчально-методичним відділом і оформлюють наказом ректора. Після підписання наказу внесення змін до організаційних питань проведення практики не допускають.

Перед початком практики керівники практики від випускової кафедри ХНЕУ ім. С. Кузнеця проводять установчі збори з переддипломної практики, де ознайомлюють здобувачів вищої освіти з метою, завданнями переддипломної практики, календарним планом проведення практики, вимогами до написання звітів про практику, обов'язками здобувачів вищої освіти під час проходження практики.

На установчих зборах проводять інструктаж із техніки безпеки під час переддипломної практики, про що роблять відповідний запис у книзі інструктажу з техніки безпеки. Ще один інструктаж із техніки безпеки проводять безпосередньо на підприємстві – базі практики, з урахуванням специфіки підприємства.

5. Оцінювання результатів практики

Оцінюють результати проходження практики та захисту звітів про практику за 100-бальною системою оцінювання результатів навчання, прийнятою в університеті (табл. 4).

Таблиця 4

Шкала оцінювання результатів проходження та захисту звітів про практику

Оцінка (за чотирибальною шкалою)	Оцінка (за стобальною шкалою)
Диференційована шкала	
Відмінно	90 – 100
Добре	74 – 89
Задовільно	60 – 73
Незадовільно	1 – 59
Недиференційована шкала	
Зараховано	60 – 100
Не зараховано	1 – 59

Підсумкова кількість балів, набрана здобувачем вищої освіти за результатами проходження практики, ураховує:

- рекомендовану кількість балів від бази практики;
- рекомендовану кількість балів керівника від кафедри;
- презентацію здобувачем вищої освіти результатів проходження практики під час захисту звіту;
- відповіді на запитання.

Критерії оцінювання звіту про практику наведено в табл. 5.

Таблиця 5

Критерії оцінювання звіту про практику

Бали	Критерії оцінювання результатів навчання
90 – 100	Звіт про проходження практики та щоденник практики оформлено відповідно до вимог і подано до захисту у визначений кафедрою термін; звіт містить елементи новизни, має практичне значення; здобувач вищої освіти оволодів навичками дослідної роботи: збирання інформації, аналізу, формулювання висновків, пропозицій; відповіді здобувача вищої освіти на питання членів комісії є вичерпними
82 – 89	Програму практики розкрито, але є окремі недоліки непринципового характеру; недостатньо використано в процесі аналізу матеріали звітності; є окремі зауваження щодо оформлення звіту, щоденника; здобувач вищої освіти на захисті продемонстрував добрі знання, відповів на запитання членів комісії
74 – 81	Є окремі зауваження щодо оформлення звіту та щоденника; допущено граматичні та стилістичні помилки; є неточності в розрахунках під час проведення аналізу; на захисті здобувач вищої освіти продемонстрував задовільні знання; відповіді на запитання членів комісії неточні або неповні
64 – 73	Звіт про проходження практики та щоденник практики оформлено з численними помилками або не в повному обсязі; на захисті здобувач вищої освіти виявив повне незнання досліджуваного об'єкта, не зумів задовільно відповісти на запитання членів комісії
60 – 63	Здобувач вищої освіти припустився суттєвих помилок під час виконання завдань виробничої / переддипломної практики, не може пояснити виконані розрахунки; звітні документи оформлено з помилками; оцінка керівника з практики та характеристика свідчать про низький рівень володіння знаннями, уміннями та компетентностями
35 – 59	Звіт подано керівникові на перевірку з порушенням терміну, виконано із суттєвими запозиченнями інформаційно-теоретичного матеріалу; оформлення звіту не відповідає вимогам; зміст звіту не розкрито
1 – 35	Немає звітних документів: звіту, щоденника практики та характеристики

Здобувачі вищої освіти, які не захистили у визначений термін звіти про практику, мають академічну заборгованість.

Рекомендована література

1. Наукова новизна одержаних результатів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://studopedia.com.ua/1_40741_naukova-novizna-oderzhanih-rezultativ.html.
2. Офіційний вебсайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Офіційний вебсайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. – Режим доступу : <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
4. Положення про організацію освітнього процесу в Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця [Електронний ресурс] : наказ від 26.10.2020 р. № 198. – Режим доступу : <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/12/Polozhennya-pro-organizatsiyu-osvitnogo-protsesu-u-HNEU.pdf>.
5. Положення про організацію практики студентів у Харківському національному економічному університеті імені Семена Кузнеця (нова ред.) [Електронний ресурс] : наказ від 24.01.2022 р. № 44. – Режим доступу : <https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/Polozhennya-pro-organizatsiyu-praktyky-studentiv.pdf>.

Зміст

Вступ.....	3
1. Види, загальні характеристики, мета і заплановані результати практик	4
2. Зміст практик	8
3. Вимоги до баз практик	16
4. Організація проведення та керівництво практиками.....	17
5. Оцінювання результатів практики.....	18
Рекомендована література.....	20

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Наскрізна програма практики
для здобувачів вищої освіти спеціальності
073 «Менеджмент»
освітньої програми «Менеджмент креативних
індустрій»
першого (бакалаврського) рівня**

Самостійне електронне текстове мережеве видання

Укладачі: **Немашкало** Каріна Ромеовна
Мазоренко Оксана Володимирівна
Перерва Іванна Миколаївна
Василик Сергій Костянтинович

Відповідальний за видання *Т. І. Лепейко*

Редактор *Н. Г. Войчук*

Коректор *Н. Г. Войчук*

План 2025 р. Поз. № 161 ЕВ. Обсяг 22 с.

Видавець і виготовлювач – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61165, м. Харків, просп. Науки, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*